

[Statsministeren.]

Medlems Erkendelse af, at i 1927, da han berøvede 20 000—30 000 arbejdsløse den eneste lille Understøttelse, der var dem levet, gjorde det ærede Medlem og hans Parti, hvad de kunde, for at Hjemmene skulde bryde sammen. Dette hører naturligt med til den Taare, som det ærede Medlem fældede over Demoralisationen og de sammenbrudte Hjem. Det ærede Medlem spurgte, som om der overhovedet ingen Ting var sagt i Forvejen, om Regeringen virkelig ikke havde nogen Art af Foranstaltninger i Anledning af Arbejdsløshedens Stigning. Det spurgte det ærede Medlem om, efter at jeg havde staaet her i en Time og udviklet baade en Række Foranstaltninger, som allerede var iværksat, og en Række Foranstaltninger, som var forberedt — særlig naturligvis under det Ministerium, som har de offentlige Arbejder under sig —, og som med meget kort Varsel kunde sættes i Værk, efterhaanden som Forholdene krævede ekstraordinære Tilskud af Arbejde: Arbejde paa Vognfabrikkerne, ved Maskinarbejde, ved Vejanlæg og andet. Det ærede Medlem har formodentlig overhørt alt dette, men jeg gør altsaa opmærksom paa, at der er planlagt en saadan Række af Arbejder, som kan sættes i Gang, naar Situationen maatte kræve det, og det har hele Tiden i de henimod 7 Fjerdingaar, der er gaaet, været en af Opgaverne for Ministeriet at finde de Omraader, hvor man kunde være forberedt med Hensyn til Arbejde, ikke blot til rent øjeblikkelig Brug, men ogsaa for den kommende Tid. Jeg tror ogsaa, det ærede Medlem talte noget om, om man havde Føling med Kommunerne, og om Kommunerne kunde sætte de Arbejder i Gang, som de for mange Aar siden havde ønsket at sætte i Gang. Jeg har allerede sagt det i Gaar: Ministeriet er traadt i Forbindelse med Kommunerne, Ministeriet har i nogen Tid været i Forbindelse med Københavns Kommune, som er den store Kommune, der virkelig er i Stand til at hjælpe med i disse Forhold, og, som jeg sagde i Gaar, vi agter i øvrigt at træde i Forbindelse med en Række af Landets større Kommuner for at faa en Samvirken i Stand mellem Staten og Kommunerne overfor den eksisterende Nødsituation. Disse Forespørgsler har altsaa i og for sig været temmelig overflødige.

Det ærede Medlem talte om de store Vanskeligheder, hans Regering havde haft, f. Eks. i 1922, og sagde, at den Gang blev der ogsaa stillet Krav og gjort Bulder, eller hvad det nu var for et Udtryk, det ærede Medlem brugte i den Sammenhæng,

og det er jo højst sandsynligt, at der er sagt noget til den Regering, der sad den Gang — det vil jeg da haabe, ellers havde vi forsømt vor Opgave. Men det ærede Medlem havde jo Undskyldningen parat: den Gang havde vi virkelige Vanskeligheder, thi det var lige den Gang, man slæbte de store Varepartier ind i Landet. Ja, jeg husker særdeles godt den Tid; det ærede Medlem behøver ikke at tro, at den er glemt, og at vi ikke skulde kende de Vanskeligheder, Regeringen havde, men som den ganske vist selv havde beredt sig — her glemte det ærede Medlem ogsaa nogle smaa Tilføjelser —, thi Vareindslæbningen fandt ikke Sted i 1921—22, men den fandt fortrinsvis Sted tidligere; den begyndte allerede 1919 og burde være bremset, saaledes som det blev foreslaaet, men hvad Venstre nægtede at være med til; det kan vel ikke heller være det ærede Medlem ude af Erindringen, at Venstres Regering, der kom til i Begyndelsen af 1920, modsatte sig Gennemførelsen af de Foranstaltninger, hvis Maal var at begrænse den Indslæbning af Varer, som det ærede Medlem nu staaar og beklager sig over og fremstiller som Grunden til, at hans Regering ingenting kunde, den Gang da det kneb. Det ærede Medlem var den Gang med til at proklamere Kræfternes frie Spil — det har ingen glemt —, Kræfternes frie Spil, det, hvorved Landets Pengevæsen blev ødelagt, og som medførte mange Aars Lidelser for adskillige Mennesker her i Landet. Den Valutaødelæggelse, som beredte Landbrugerne og andre store Vanskeligheder, baade da det gik ned, og da det gik op, var Følgen af Kræfternes frie Spil under Venstres Ledelse, og den var til Skade for store Kredse i Landet og kun til Gavn for et meget begrænset Antal Storspekulanter.

Det ærede Medlem erklærede i Gaar, at det er falsk Tale, naar Statsministeren siger, at Rationaliseringen forvolder Arbejdsløshed. Nu ser jeg bort fra Udtrykket „falsk Tale“, for det ærede Medlem kan jo ikke lade være med at benytte den Slags Udtryk, men det ærede Medlem maa undskylde, at jeg virkelig mener det, jeg har sagt, og jeg har beskæftiget mig baade i den ene og den anden Egenskab med dette Problem, saa jeg ogsaa ved, det er rigtigt. Selvfølgelig ved ogsaa alle, der kender disse Forhold, og som har været inde paa Livet af den moderne Tekniks Udvikling i den nyere Tid, at Rationaliseringen medfører Arbejdsløshed. Det kan paa visse Omraader være forbigaaende, mere kortvarigt, det kan paa andre Omraader være